

нафтопереробка, хімія й автомобілебудування. Дуже характерна регіонально-галузева спрямованість інвестицій ТНК. Як правило, вони роблять капіталовкладення в галузі обробної промисловості нових індустриальних та щодо розвинених і країн, що розвиваються. У цьому випадку йде конкурентна боротьба за інвестиції держав-одержувачів капіталу. Для найбідніших країн політика інша – ТНК вважають за доцільне здійснювати там капіталовкладення у видобувну промисловість, але головним чином вони нарощують товарний експорт. В цьому випадку розгортається жорстка конкурентна боротьба між ТНК за просування своїх товарів на місцеві ринки. ТНК мають низку як позитивних так і негативних рис, але діяльність їх є сьогодні беззаперечною та вагомою на всіх економічних рівнях світу.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА СТРАТЕГІЇ НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Куш А.В.

Науковий керівник – Можайкіна Н.В., канд. екон. наук, доцент

Неоіндустріалізація стала однією з найбільш яскравих тенденцій сучасного розвитку світової системи, впливовою силою, яка відродила активний інтерес до промислового сектору, цілеспрямованого формування його прогресивної структури (технологічної та галузевої), суттєвого підвищення ефективності та конкурентоспроможності економіки в цілому. Сьогодні всі країни світу в різній мірі охоплені процесом неоіндустріалізації. Ієрархічна система світогосподарської взаємодії, що відтворюється на мегарівні в рамках центр-периферійної моделі, формує змістовні відмінності нової парадигми розвитку для розвинених країн і країн, що розвиваються.

Стан економіки України характеризується глибокою кризою та втратою значної частини промислового потенціалу. По-перше, низький рівень інноваційної активності та конкурентоспроможності продукції підприємств на світових ринках. По-друге, використання інформаційних технологій знаходиться на незадовільному рівні. Як наслідок, критично зростають ризики посилення технологічної залежності від іноземних виробників. За даними Державної служби статистики України, протягом 2000-2016 рр. частка промислових підприємств, які впроваджують інновації, продовжувала зменшуватися: з 14,8% у 2000 р до 12,8% в 2016 р. Тому частка інноваційної продукції знизилася в 1,8 рази. По-третє, погіршення динаміки нерівномірності регіонального і міжгалузевого розвитку. По-четверте, нераціональність і несистематичність оновлення основних засобів. Все це свідчить про неспро-

можність нинішньої промислової політики України, що спровокувало відставання наукомістких галузей промисловості від світових конкурентів і закриття промислових комплексів.

В умовах кризи української економіки, коли промисловість вичерпала всі резерви і стоїть перед вибором між деградацією або переходом на сучасні технологічні уклади, найважливіше значення набуває розробка і реалізація єдиної стратегії розвитку економіки України в умовах неоіндустріалізації з урахуванням наукових досягнень, досвіду країн-орієнтирів, інституційних особливостей і обмежень.

При цьому перспективними напрямками розвитку нової індустріалізації є: модернізація виробничих потужностей, втрачених за час деіндустріалізації; розробка нових програм і проєктів, орієнтованих на інноваційну спрямованість індустріалізації; прискорене заміщення четвертого технологічного укладу п'ятим і шостим. Тільки при такому розкладі неоіндустріалізація буде тим локомотивом інноваційного розвитку, який прискорить реалізацію п'ятого і шостого технологічних укладів і забезпечить перехід продуктивних сил і виробничих відносин економіки України на новий якісний рівень. У результаті для України актуалізується проблема освоєння вищих технологічних укладів, відновлювальне зростання економіки країни з метою формування та реалізації курсу на неоіндустріалізацію. Одночасно в даному контексті вирішуються й проблеми експортної сировинної залежності країни, технологічної відсталості національної економіки, що розбудовує потенційну диверсифікованість не тільки галузевої структури національної економіки, але і її міжнародної спеціалізації, а також сприяє формуванню стратегічної конкурентоспроможності країни.

Для вирішення нагальних проблем, необхідно виділити такі стратегічні напрямки розвитку промислових підприємств в умовах неоіндустріалізації: розвиток промисловості на основі матричної політики, як поєднання «горизонтальних» і «вертикальних» заходів; розвиток зверху вниз, з боку держави шляхом створення умов та інфраструктури для неоіндустріалізації на загальнодержавному рівні; розвиток інфраструктури регіону і створення регіонального кластера з метою стимулювання неоіндустріального розвитку; стимулювання окремих промислових комплексів шляхом створення системи пільг; розвиток шляхом кластеризації промислових підприємств.

При цьому стратегія розвитку промисловості в умовах неоіндустріалізації повинна ґрунтуватися на таких принципах: принцип орієнтації на лідерів; принцип відповідності неоіндустріального середовища. З цією метою українським промисловим підприємствам необхідно диверсифікувати напрями розвитку і прагнути до виходу на світові рин-

ки; принцип виділення пріоритетних сфер діяльності. Саме з таких сфер діяльності як виробнича і інформаційно-управлінська необхідно починати перехід на нові технологічні уклади; принцип підходу до стратегії як до моделі дій, що дозволить забезпечити адаптивність до українського економічного середовища, яке постійно змінюється; принцип збалансованого розвитку, що передбачає забезпечення збалансованості розвитку підрозділів, які до нього входять.

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Лапчевська А.О.

Науковий керівник – Можайкіна Н.В., канд. екон. наук, доцент

Інтернаціоналізація економіки, будучи основою світового господарства, передбачає розвиток таких форм, які пов'язують виробництво одних країн з споживанням його результатів в інших. Інтернаціоналізація виникла в період переходу капіталізму на машинну стадію. Її розвиток пов'язаний з поглибленням міжнародного поділу праці, його розвитком не тільки вглиб, але і вшир, поширенням на нові країни і регіони. Інтернаціоналізація економічної діяльності більш характерна для групи країн, що входять в Організацію економічного співробітництва та розвитку. Взаємний обмін цих країн охоплює майже третину світової торгівлі, в рамках цих країн обертається понад 2/3 міжнародного капіталу. Суспільне відтворення в цих умовах не може формуватися і діяти поза світогосподарських зв'язків. Виробничі процеси, приймаючи міжнародний характер, припускають стійкі зв'язки між підприємствами і фірмами різних країн, організацію філій і підрозділів із зарубіжними партнерами на основі взаємовигідного поділу праці.

Інтернаціоналізація створила систему взаємозалежності всіх країн і регіонів, але рівні її, при загальній тенденції економічного зростання, суттєво відрізняються. Інтернаціоналізація в цілому веде до нівелювання рівнів розвитку окремих країн, зближенню розміру витрат виробництва, зростання продуктивності праці і економії праці в світовому масштабі. Новою рисою поглиблення інтернаціоналізації господарського життя стало виникнення і розвиток світової інфраструктури, яка включає світову транспортну систему, світову мережу інформаційних комунікацій і зв'язку.

Місце і роль будь-якої країни в світовому господарстві, МПП і в інтернаціоналізації господарського життя залежать від багатьох факторів. Однак основними з них є наступні: рівень і динаміка руху національної економіки; ступінь її відкритості та залучення до МПП; про-